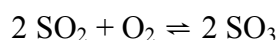

Reakciókinetika

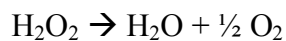
1. A $2 A + B \rightarrow C$ megfelelő körülmények között végzett oldatreakcióban a kezdeti koncentrációk a következők: $[A] = 0,40 \text{ mol/dm}^3$ és $[B] = 0,30 \text{ mol/dm}^3$. A sebességi állandó értéke $0,25 \text{ dm}^6 \cdot \text{mol}^{-2} \cdot \text{s}^{-1}$.
  - a) Adja meg a reakció kezdeti sebességét!
  - b) Számítsa ki, hogy hányad részére csökken a reakció sebessége a kezdeti sebességhez képest abban az időpontban, amikor az „A” anyag 75%-a elreagál!
2. A $2 A + B \rightarrow 2 C$ oldatban végbemenő reakcióban az „A” anyag kiindulási koncentrációja $1,80 \text{ mol/dm}^3$, a „B” anyagé $0,50 \text{ mol/dm}^3$. A reakció sebességi állandója $1,5 \text{ dm}^6 \cdot \text{mol}^{-2} \cdot \text{s}^{-1}$.
  - a) Adja meg a reakció kezdeti sebességét!
  - b) Számítsa ki a reakció sebességét abban az időpontban, amely időpontig az „A” anyag koncentrációja $0,500 \text{ mol/dm}^3$ -rel csökken!
3. A $H_2 + I_2 \rightleftharpoons 2 HI$ reakcióban a HI képződésének sebességi állandója $500 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékleten $0,2 \text{ dm}^3 \cdot \text{mol}^{-1} \cdot \text{s}^{-1}$. A kezdeti koncentrációk: $[H_2] = 0,1 \text{ mol/dm}^3$ és a $[I_2] = 0,15 \text{ mol/dm}^3$.
  - a) Adja meg a kezdeti reakciósebességet!
  - b) Számítsa ki a reakciósebességet abban az időpontban, amikor a H_2 koncentrációja a negyedére csökken!
4. A $2 H_2 + O_2 \rightarrow 2 H_2O$ megfelelő körülmények között végbemenő gázreakcióban a kezdeti koncentrációk a következők $[H_2] = 0,40 \text{ mol/dm}^3$ és $[O_2] = 0,30 \text{ mol/dm}^3$. A reakció sebességi állandója $3,5 \text{ dm}^6 \cdot \text{mol}^{-2} \cdot \text{s}^{-1}$.
  - a) Adja meg a kezdeti reakciósebességet!
  - b) Számítsa ki a reakciósebességet abban az időpontban, amikor a H_2 koncentrációjának az ötöde elreagál!
5. A hidrogén- és az oxigéngáz közötti reakciónál adott feltételek mellett a hidrogéngáz koncentrációja $0,50 \text{ mol/dm}^3$, az oxigéngázé pedig $0,20 \text{ mol/dm}^3$. A reakció sebességi állandója $3,5 \text{ dm}^6 \cdot \text{mol}^{-2} \cdot \text{s}^{-1}$.
  - a) Adja meg a kezdeti reakciósebességet!
  - b) Hogyan változik meg a reakciósebesség, ha a hidrogéngáz koncentrációját $1,5 \text{ mol/dm}^3$ -re növeljük?
  - c) Mennyire kellene az oxigéngáz koncentrációját csökkenteni, hogy a b)-nél adott hidrogéngáz koncentráció esetén a reakciósebesség ismét a kezdeti értéket vegye fel?
6. Hogyan változik meg a

reakció sebessége, ha a gázelegy rendelkezésére álló térfogatot negyedére csökkentjük?

7. Hogyan változik a kén-trioxid előállításánál az odaalakulás reakciósebessége, ha
  - a) az O_2 koncentrációját a kétszeresre növeljük,
  - b) a SO_2 koncentrációját a kétszeresre növeljük,
  - c) az SO_2 és az O_2 koncentrációját a kétszeresre növeljük?
8. Hogyan változik a kén-trioxid előállításánál az odaalakulás reakciósebessége, ha
  - a) a kiindulási anyagok koncentrációját az ötszörösre növeljük,
  - b) a nyomást változatlan hőmérsékleten háromszorosra növeljük,
  - c) a térfogatot állandó hőmérsékleten a felére csökkentjük?
9. Hogyan változik az ammónia előállításánál az odaalakulás reakciósebessége, ha
  - a) a kiindulási anyagok koncentrációját a kétszeresre növeljük,
  - b) a nyomást négyszeresére növeljük (változatlan hőmérsékleten),
  - c) a térfogatot a négyszeresére növeljük (változatlan hőmérsékleten)?

10. Egy kinetikusan elsőrendű reakció reakciósebességi állandója $0,224 \text{ min}^{-1}$. Számítsuk ki a reakció felezési idejét!
11. A ^{216}Po izotóp bomlásának felezési ideje $0,158 \text{ s}$. Mennyi idő alatt bomlik el a kiindulási polónium-mennyiség 75%-a?
12. Egy kinetikusan elsőrendű reakció sebességi állandója $5,81 \cdot 10^{-3} \text{ s}^{-1}$. Hány százalékos az átalakulás 5,2 perc alatt?
13. Hány százalékos az átalakulás 10,0 perc után, abban a kinetikusan elsőrendű reakcióban, ahol a sebességi állandó $k = 4 \cdot 10^{-5} \text{ s}^{-1}$?
14. A 226-os rádiumizotóp bomlása kinetikusan elsőrendű folyamatnak tekinthető. Bomlási félideje 1600 év.
  - a) Mennyi a bomlási állandó?
  - b) Hány év alatt bomlik el a kiindulási rádiummennyiség 25%-a?
  - c) 800 év alatt a bomlás hány százalékos?
15. Egy radioaktív elem kiindulási mennyiségének 20%-a 8 nap alatt bomlik el. Mennyi idő alatt bomlik el a második, a harmadik és a negyedik 20%?
16. Egy radioaktív elem bomlásánál a kiindulási anyagmennyiség 40%-a 4 óra alatt bomlott el.
  - a) Mennyi a bomlási állandó?
  - b) Mennyi a bomlás felezési ideje?
  - c) Mennyi idő alatt bomlik el a négyötöd része?
17. A hidrogén-peroxid

bomlása kinetikusan elsőrendű $3,5 \text{ h}^{-1}$ reakciósebességi állandóval. Számítsuk ki a $1,5 \text{ mol/dm}^3$ kezdeti koncentrációjú hidrogén-peroxid egy literéből tíz perc alatt keletkezett oxigéngáz térfogatát $24 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékleten és 765 Hgmm nyomáson!

Reakciókinetika - eredmények

18. a) $0,012 \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot \text{s}^{-1}$
b) 32-ed részére csökken
19. a) $2,43 \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot \text{s}^{-1}$
b) $0,634 \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot \text{s}^{-1}$
20. a) $3 \cdot 10^{-3} \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot \text{s}^{-1}$
b) $3,75 \cdot 10^{-4} \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot \text{s}^{-1}$
21. a) $0,168 \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot \text{s}^{-1}$
b) $0,093 \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot \text{s}^{-1}$
22. a) $0,175 \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3} \cdot \text{s}^{-1}$
b) 9-szer nagyobb lesz
c) $0,022 \text{ mol/dm}^3$
23. 64-szer lesz gyorsabb
24. a) 2-szer lesz gyorsabb
b) 4-szer lesz gyorsabb
c) 8-szor lesz gyorsabb
25. a) 125-ször lesz gyorsabb
b) 27-szer lesz gyorsabb
c) 8-szor lesz gyorsabb
26. a) 16-szor lesz gyorsabb
b) 256-szor lesz gyorsabb
c) $3,91 \cdot 10^{-3}$ -szor lesz lassabb
27. 3,09 perc
28. 0,316 s
29. 83,67% alakult át
30. 2,34% alakult át
31. a) $4,332 \cdot 10^{-4} \text{ év}^{-1}$
b) 664,18 év
29,23% bomlik
32. 10,31 nap
14,54 nap
24,85 nap
33. a) $0,1277 \text{ h}^{-1}$
b) 5,427 h
c) 12,61 h
34. $8,03 \cdot 10^{-3} \text{ m}^3$